Ч. 148 (13.096). Львів, четвер 7. липня 1932. Poczłowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і Адміністрація Львів, Ринок ч. 10. II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 4·00 зол. Чертьрічно 12·00 „ Піврічно 24·00 „ Річно 48·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол.. Німеччині 7·50 зол.. Швайцарії 5 шв. фр.. Чехословаччині 30 ч. к.. Румунії 150 лей. Болгарії 7·50 зол.. Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Чому українська преса мовчить?

Львів, 4. липня 1932.

Українські журналісти стрічаються врядиголи з закидами і претенсіями з польської сторони, що українська національна преса не впливає на „успокоєння умів“, що вона не має „відваги“ порушувати деяких тем і що своєю мовчанкою свідомо покриває ріжні виступи та висловлює свою солідарність з ріжними явищами, згідно з засадою „хто мовчить — той погоджується“. З усіх цих закидів лише один є правдивий: що справді українська преса не забірає — буває — голосу в деяких найбільш актуальних справах та з приводу деяких найбільш злободенних подій. Одначе причина цієї мовчанки зовсім не та, яку бачать польські урядові чинники і польська преса.

Признаємо, що трапляється чимало випадків, з якими ми — й усі взагалі українці, що не стоять на становищі тези „чим гірше тим краще“ — не погоджуємося та які — згідно з глибоким нашим переконанням — не приносять користи українській національній справі. Беручи конкретний приклад з останніх днів — не можемо признати річю доцільною і корисною, щоби до шаленого загострення національних відносин, закінченого трупами й раненими, дійшло в цілому одному повіті через ...оборону т. зв. панщизняних хрестів, зпід яких буцім то „пани“ збралися викопувати цісарські едикти про знесення панщини. Таких прикладів можна навести чимало.

Про них ми не пишемо, дарма, що цього вимагають і наші читачі, в найвищому ступні зацікавлені такими справами, і сам простий журналістичний обовязок. Мовчимо, або обмежуємося до передруку офіціяльних комунікатів і голосів польської преси, наражуючись таким робом на закиди з обох сторін, польської і української, та відчуваючи самому крайню невигоду положення.

Але писати ми не маємо можливости. Бо коли хочемо підходити **поважно** до тих справ, до цілих явищ з ділянки польсько-українських відносин і поодиноких випадків, то не можемо ставити собі за завдання вишукувати **безпосередніх** їх спричинників та задовольнятись зовнішнім описом подій. Ми можемо лише **аналізувати** ті явища і факти та будучи українською національною пресою — можемо підходити до них лише і виключно **з українського національного погляду.** Ми не можемо обмежуватися до вислову „не погоджуємося“ під адресою тих чи інших українських безпосередніх винуватців. Таким ставленням справи не моглиб ми теж — очевидно — здобути собі послуху серед українського громадянства, не моглиб найти зрозуміння, авторитету і довіря у наших читачів! Лише шляхом докладної і **всебічної аналізи** випадків, **підложа,** на якому вони **зроджуються** та всіх найдальших і найглибших чинників і моментів, які на них складаються, тільки таким робом ми можемо зясувати **справжній** характер і справжнє значіння того чи іншого українського явища і тої чи іншої української події, та в логічному висновку зазначити своє становище.

...Так зробити цього не дозволяють нам пануючі цензурні умовини. Якщо лиш — у почутті свого обовязку та поваги справи — ми вкажемо на звязок ріжних явищ із польською національною політикою, з політичними, культурними і соціяльними умовинами, з істнуючими у широкому світі ідеольогічними течіями, якщо лише при заторкуванні цих „дразливих“ питань пригадуємо обєктивні правди і безспірні факти і „дійсної дійсности“ — тоді відразу наражуємося на закиди, що хочемо „скидати вину“ на польську сторону, що „боронимо“ винуватців, які ввійшли в конфлікт з законом, що „виправдуємо“ їх і т. д. В наслідку кожна така наша стаття може вийти у газеті з білою плямою на тому місці, де є критика польської сторони, та з залишенням тексту з критикою сторони української. На такий „обєктивізм“ ми не можемо дозволити собі. І тому воліємо — бо мусимо — зовсім мовчати. Теоретично польські чинники самі мабуть розуміють, що при деяких гострих і запальних випадках проречисто виходить на верх правда про реальну вартість красномовної фрази про „звязок з масами понад головами українських провідників“, та про те, що **ніхто** не може мати того **духового** звязку, як лише справжні духові провідники мас, українські національні діячі й українська національна **преса.** Теоретично польські чинники може признають, що механічні засоби, якими лише вони можуть зліквідувати такі відрухи, як напр. у ліському повіті, не можуть рівнятися з благодатним впливом щирого рідного слова української преси. Але щоби це слово було **щире** і мало справді вплив благодатний — не можна його спутувати...

Наші читачі повинні розуміти це наше превяжке положення і не мати до нас жалю, що ми не всилі виконати як слід і як бажалиб наших пресових обовязків.

ГОЛОД.

Більшовики даремно розстрілювали тисячі українських утікачів на Дністрі, намагаючись заховати в тайні жахливі відносини на Україні перед західними державами, від яких вони сподівалися одержати кредити. Про голодову катастрофу на Україні знають у цілім світі: німецькі і французькі, англійські й американські часописи подають однозгідні відомости, що голод цього року не менший ніж заперед десятка літ, з тою ріжницею, що минулого літа ніякої посухи не було. Інжинири, специяльно американські, що покидають масово Радянщину, стверджують відомости, які подають про голод пресові кореспонденти. Як причини голоду одностайно подається грабіжницька господарка московського уряду на Україні, де в осені повидушували з колгоспів збіже, не полишивши ані на прожиток ані на засів. Осуд цей остільки одностайний, що московський уряд цього року не насмілився навіть розпочати через прихильні до нього організації збирати засоби на голодуючу Україну, які булиб потім ужиті на цілі більшовицької партії.

Зрештою треба сказати, що світ зайнятий тепер у такій мірі крізою власного господарства та заходами до її поборення, що на страшні події на Україні звертає порівнюючи дуже мало уваги. Ратункова акція полудневого сходу Европи, репарації та розброєння примушують державних мужів великих держав забувати нині про Україну та й цілу Радянщину. До зрозуміння органічного звязку між московським більшовизмом та світовою крізою вони ще не дійшли, і невідомо, чи зрозуміють його, поки ще не буде запізно.

А голод на Україні стає постійним та все зростаючим лихом з усіми страшними наслідками. Статистичні дані самих більшовицьких джерел, які розуміється корегують дійсність дуже оптимістично свідчать, що в цім році засіяно менше та пізніше ніж у попереднім році. Як засіяно при нічній роботі, і яким насінням, про те нема чого й казати, це виявиться за кілька місяців. Але голод викликав крім того цілковиту дезорганізацію колгоспів. Значна частина українського селянства, що мандрує тепер цілими родинами з мішками на спині, жебраючи та шукаючи де купити кукурудзи чи висівок, оскільки не вигине по дорозі та не поосідає по містах, вернеться ще більш знеохочена до своїх сел, готова при першій загрозі голоду знов їх покинути.

Про приміщення голодуючого селянства на промислових центрах не може бути мови, бо й робітництво одержує все менше засобів поживи. Таким чином заведення колгоспного кріпацтва ні до чого не допровадило, а викликало навіть збільшену флюктуацію робочих сил. „Літунство“, часта зміна місця праці, проти якого так розпучливо бореться радянська влада, наслідком голоду зростає до горендальних розмірів, переноситься з міста й на село. Сталін і компартія можуть бути справді горді із своєї „геніяльности“: українські селяни, що орали своє поле й побіч ворожих окопів, не зважаючи на кулі над головами, тепер тікають від „плянової“ господарки, небезпечнішої від куль світової війни.

Коли економічне становище на Україні ясне і зрозуміле для кожного українця і для чужинців, то над соціяльно-політичними наслідками постійного голоду на Україні мало хто призадумується. Розвиток подій на Радянщині залежить зовсім не від плянів, які ставлять собі більшовики, а від висліду постійної боротьби централістичної системи московських володарів з відосередковими тенденціями СРСР. І чим глибше сягає більшовицька господарка до основ народнього життя, тим виразніше виступають риси тієї московської системи. Замість плановости, якою більшовики так хваляться перед світом, все виразніше виступає їх інстинктовне і тому може підсвідоме стремління до ладу предків нинішніх володарів Росії з абсолютним деспотичним проводом вгорі та поневоленим народніх мас, відірваних від рідної ріллі.

Українське селянство, що поверх десяти літ уперто боронилося проти всіх більшовицьких експериментів, доборолося до самого краю. З руїною українського селянства рушиться і остання перепона до переведення більшовицьких плянів універсального руїнництва. Господарський, а тим самим і віковічний соціяльний уклад українського селянства знищено до пня, але не знищено національної вдачі українського народу, яка ніколи не допустить, щоби він стався безвільною масою московського більшовизму. Божевільною колективізацією та видушуванням останіх засобів поживи з колгоспів більшовики зрушили багатоміліонову масу українського селянства та допровадили до стану, коли йому вже втрачати нема чого. Мобілізація мас, рух українського селянства, викликаний голодом та пошукуванням праці, нагадує в дечім рух народів Росії, викликаний світовою війною, а потім розвалом фронту. Дати собі раду з рухом поневолених націй більшовики ледви чи зможуть. Озброєні для більшовицького нападу на Европу голодні маси українського та іншого чужонаціонального населення будуть найнебезпечнішою загрозою. Готуючись кинути голодні маси на Европу, більшовики готують зброю, яка може дуже легко звернутися проти них самих.

М. Донько.

З китайського кітла.

ТОКІО (ПАТ). Поїзд, що ним їхав з Чуньчан до Мукдену заступник шефа ген. японського штабу в Манджурії ген. Мазакі, заатакувало 300 бандитів, які збудували барикаду на горі. Через це зїхав із шин панцирний поїзд, який попереджав той поїзд, що ним їхав ген. Мазакі. Незважаючи на те, з панцирного поїзду обстрілювали бандитів, які повтікали, полишаючи на полях 10 убитих.

Кредити на будову деревляних домів.

Появився розпорядок Президента Річипосполитої, що уповажнює видавати довгорічні позички на будову мешкальних деревляних домів. Одначе ті доми мусять бути криті огнетревалим матеріялом. Позички будуть видавані у висоті 50 відсотків коштів будови і мусять бути сплачені найвище до літ 25.

—o—

XI. Сокільський Здвиг у Празі.

Будинки. — Творець соколів. — Сокільські памятки.— Народній промисл.— Чужоземні соколи.

Прага, червень.

Добре мати готові виставові будинки хочби для торгів, де продають зразки товарів. Вони придаються й на всякі інші вистави. Бо кожна виставка це також зразок: народнього смаку, його здобутків, культури. І ось там, де весною приміщується галасливий чеський промисл, у літі цього року розложилася сокільська виставка, стала наче тлом для могутнього прояву спортової організації сокільського здвигу. Празькі зразкові торги, добре відомі кожному пражанові своїми гротесковими будовами, прибрали тепер якогось святочного, а навіть гідного вигляду. Всюди мають триколірні хоругвки й оці синьо-червоно-білі кольори аж хапають за очі.

Промислова палата це на вигляд великий залізничий двірець. Її бічні крила, праве й ліве — перонові галі з луковим дахом і зашкленим причілком. Аж дивно, що не чути тут свисту льокомотиви, а тільки людські кроки лунають по порожній салі. Від лускової стелі відбиваеться цьвірінкання горобців, що загніздилися попід дахом.

Середуща саля величава своїми розмірами. Тут нема експонатів, окрім святочних прикрас, зелені та квітів, які всеж таки дискретно носять на собі табличку огородничої фірми. По самій середині, під високим скляним склепінням красується бюст того, в якого честь двигнулися Соколи — д-ра Мирослава Тірша. Серед білих колюмн піднесене його сміливе обличча. У його погляді криється справді щось соколине, якесь хижацьке завзяття. І зараз-же читаю над бюстом один із його покликів: „Світ гнеться туди, куди його сила штовхне!" Чи це не характеристичне для цього першого Сокола?

Півколом обняла його бюст виставка тогочасної Праги. Невеличкі кабінки ховаються одна за другою. Хочуть розказати про середовище, яке виховало й окружало Мирослава Тірша. Тогочасна Прага в архітектурі, малярстві, науці, мистецтві, журналістиці. Прага у свойому щоденному житті. Вулична сороката юрба в малюнку, народні забави на ярмарках, народні типи, празькі вулиці, навіть дамські моди намагаються передати нам дух часу. Наука заступлена праською технікою, де працював і викладав Мирослав Тірш. З великою увагою зібрані тут його твори, які поділяються на дві частини: із сокільського руху та історії мистецтва — його професорської спеціяльности. Література Тіршової доби — часописи й книги розложили тут свої листки пожовклі. „**Svetozor**", „**Cesky Domov**", та як вони всі називаються, оті часописи, які клали підвалини під нац. свідомість, тоді коли в нас тільки почала блимати „Зоря". Із світлин тогочасних письменників приковує мою увагу подовгувате, сумовите обличча Божени Немцової — чеської Божени, якої 70-літні роковини смерти припадають саме на ці дні.

Трохи ближче, майже у стіп самого погруддя розложено памятки першої чеської сокільської дружини. Портрети старостів (начальників) праського відділу у відмінних дещо одностроях та основниць жіночого сокільського відділу, Клемени Ганушової та Катерини Фіґнерової. Невеличка світлина поруч впадае мені в вічі. Це перша жіноча дружина сокільська в 1869 р. Сокільське руханкове приладдя, а серед нього десяток молодих дівчат. Смішно довгі спіднички, зпід яких визирає мережево руханкових штанят. Обемисті зачіски, придержані якимись стрічками, туго стягнені пояси округ стрункого (може й зашнурованого?) стану. Незвичайний вигляд для теперішніх обгорілих і напів голих спортсменок. Може і в ті часи їхній вигляд, для бережливо випещених жіночих ліч того часу, був теж незвичним і смішним явищем, коли жіночий спорт обмежувався до їзди верхи в аристократичній амазонці. Але для перших Сокілок рішала ідея, яка мала в собі глибший і ширший зміст, як саме руханкове виховання.

Тут розміщено також памятки з життя Тірша. Шляхотне обличча його дружини Ренати виринає на тлі Тіршових творів. Її постать звязана з сокільською ідеєю у чехів, одначе вона неначе іде у тінь перед яркою особистістю свого чоловіка.

Ліве крило палати присвячене сокільству. По середині цієї „перонової ґалі" перегляд сокільських громад (жуп) на мапі Чехословацької Республики. Чехословаччина збудована як подовгувата, біло-червона скринька, а на ній визначені хоругвками всі сокільські громади. Найгустіше товпляться вони в Чехах і на Мораві, рідше розкидані вже на Словаччині й на Закарпатті. Тут проникла сокільська ідея вже по перевороті і воно зрозуміло, що не мала вже тієї животворної сили.

А довкола цієї мапи нанизано виставки всіх сокільських громад — неначе ілюстрації до цього статистичного прикладу. Подібні клітки, як довкола погруддя Тірша тягнуться тут здовж стін цілої салі. Їхній вигляд пригадує щось військового, такі однакові в них стіни й написи червоними буквами на синьому тлі. Та й змістом вони не дуже ріжняться, бо всюди світлини сокільських вправ, скрізь прапори, портрети патрона-іменника цієї громади. Але в цій однозгідности думки, свідомій безбарвности громад може й лежить їхня сила.

Несміло, але всеж таки чітко прикрашує виставу рідний народній промисл кожної околиці. У Чехії залишилися тільки слабі його останки, зате турнівські шклярі й кладенські гірники-Сокoли виставили вироби власних рук. Крконоські забавки перейшли велику переміну від штивних і примітивних чоловічків аж до наймодерних кріликів та заячиків. Морава пишається ще народніми строями, а на Словаччині вишивки пригадуються якимсь рідним відгомоном. А вже в відділі Закарпатської жупи ми на своїй землі. Тут лежать гуцульські ліжники пушистим звоем, стоїть старовинна сільська скриня. Темна закарпатська кераміка біліє своїми цяточками. А на видному місці стоїть різьблене гуцульське сідло. Поволи насичується око цією грою барв. Так неначе серед галасливого гамору чужої музики почулиб ми рідну пісню. Але згодом завважую, що цей відділ не має майже сокільських світлин, ні прапорів. Припізнився він видно, у сокільській роботі. Може краще було би для цієї країни виставляти тверезі гірницькі долота та шкляні коралі як оце прегарне домодільне народне мистецтво з першої руки?

На початку салі в репрезентативних стайках, розложилися чужоземні Соколи. Російський, польський, югословянський зайняли свої передові місця. Вониж приятелі в змаганні і своє відродження будували також на сокільській ідеї. Як скоро забули вони оті часи надій і терпінь! Польський павільон має навіть якусь етнографічно спортову закраску, коли не числити кількох сокільських рисунків і діяграм. Народні типи, між якими красується й наш гуцульський стрій, виставлені як невеличкі ляльки на поличках.

Російський Сокіл опинився нечайно в положенні недержавного народу. Це російські еміґрантські кола підлержують і плекають цю ідею. Тому й сокільська робота на цій виставці має якийсь рекламовий характер. Сокіл у Софії, Сокіл у Білгороді, Сокіл у Парижі, світлини, альбоми, прапори. Відкриття сокільського дому, посвячення прапору, передача відзнак з голосною репрезентативною помпою, обчислена на ефект на пропаґанду. Одначе тут бракує внутрішньої міць ідеї, яка давала найменню чеського Сокола такий металевий звук. (Докінчення буде).

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. ЛИПНЯ 1932.

СТ. ЛЕВИНСЬКИЙ. 3)

З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ.

ПРИЯЗНЬ НАШОГО „БОНЗИ".

На другий день відгомін нічних подій проникав скоро у розмови й усміхи мешканців нашого дому. Від недискретних коментарів і голосного реготу ніяковів бідний пан Мацуй. Він уникав довших розмов і розхрістаний і невиспаний бігав з великої салі у бібліотеку і назад, аж доки не задрімав, розпершися у фотелі, саме в моменті, коли мав починати партію „ґо"*). Поправді сталося це без його вини, бо партія попередників надто вже довго протягалася і пану Мацуєму, від великої нудьги, не стало більше терпцю.

Зате пані Давре ходила поміж нами горда і мовчазна, як завжди. Тільки пополудні зникла чогось зовсім. Казали, що замкнулася у своїй кімнаті.

За тиждень усі ми забули нічні пригоди нашого бонзи: він сам сторчав над купкою книжок у бібліотеці, а вечірком розмовляв про всяку горозовину у затишному кутку великої салі. Все нібн було по давньому.

Одного дня зайшов я у його кімнату. Двері були незприперті і я не довго думаючи зайшов до середини.

Любив я цю кімнату, повну книжок, диму і запаху „скіякі"**). Вона була ніби випадковим схрещенням ріжних площин культурних впливів, як ембріон, що на нього склалися дві творчі істоти. На землі валялися тут просторі японські ґазети; металеві скриньки з тісточок, обліплені коліровими паперцями у великі китайські знаки стояли рядком під стіною; чепурні японочки всміхалися пренаївно зі сторінок розкинених на землі альманахів, а скромні мужеські віяла, делікатні деревориги і лякові пуделка, були представниками шляхотного мистецтва Ніппону. Але не бракувало тут й Европи. Її ренесансову велич заступали мадонни Рафаеля, що їх спеціяльно любив наш бонза. А на столі лежав новий фільцовий капелюх з широкою, блискучою стяжкою. Він був репрезентантом нового світа.

Але цього дня все змінилося в його кімнаті. Я й очам моїм не йняв віри. Порядок скрізь був зразковий. З приємного запаху скіякі і спомин пропав, а фільцовий капелюх полетів мабуть у темну шухляду шафи.

Зате посеред хати, на низенькому, японському стільчику, сиділа жінка. Хто-ж сумнівається? Це була пані Давре у власній особі. Пан Мацуй сидів проти неї на землі і розкладав довкола неї якісь мальовані карточки. Вони були такі заняті собою, що не завважали навіть, коли я ввійшов. Треба було аж закашляти і стукнути ногою, щоби нараз побачити їх збентежені обличча. Пані Давре таки добре аніяковіла; щоки її запалилися румянцем і вона для непознаки притиснула хустинку до уст. Пан Мацуй стрепнув на рівні ноги і почав плести чемних вибалачень на ріжних мовах світа. Вона теж встала і хотіла відійти. Ми тільки на силу здержали її ще хвилину.

— Пан Мацуй показував мені японські карти до гри — виправдувалася передомною — так смішно, на кожній карточці є віршик, на одній початок, а на другій кінець строфи, і треба скласти їх разом.

— Японці мусять бути дуже поетичні — додала ще.

Бонза сміявся і не знав, що сказати. Він мняв у руках заплямлені карти.

Тоді я мав нагоду приглянутися їй близше. Була справді ще дуже гарною. Румянець розігрів її зівялі щоки і привернув їм на мить давню свіжість. Очі були великі, як агат мінливі, золотисті, в чимось теплим, добрим у погляді. Зовсім сивеньке волосся робило цю голову дещо нереальною, якби вичаровану з майстерно мальованого портрету, може пензля Ґої.

Вона завважала, що обсервую її і заворушилася нетерпеливо.

— Панове певне мають щось собі сказати.

— Ні, ні! — запротестували ми.

— Але я все-ж таки мушу відійти. І так я забарилася...

*) „Ґо" нагадує в дечому наші warcaбы.

**) Страва з дрібних шматків волового мяса, всякої городини, щедро приправлена японським соєм „шою" і всолоджена цукром.

Закарпаття.

Свято в честь князя Федора Корятовича у Пряшеві.

В часі цьогорічних Зелених Свят улаштував український Пряшів велике національне свято в память 540-их роковин приходу на Закарпаття князя Федора Корятовича. Святковано дуже величаво й урочисто.

Першого дня були загальні збори філії „Просвіти" (про що пишемо нижче), а вечором забава в салі „Маріянум".

Другого дня, в понеділок, була святочна Служба Божа в катедральній церкві. Відспівав її знаменитий пластовий хор хустської молоді під проводом відомого працівника Евгена Шерегія.

Опісля перед полуднем в 11-ій годині почалася святочна академія в честь князя Корятовича. Святочні збори отворив відомий наш патріот канонік о. Бігарій, характеризуючи князя Ф. Корятовича як величезну історичну особу. На святі численна делегація з Хусту від громадянства й організації молоді-пласту; делегати з колишнього города князя Корятовича — Мукачева, численна делегація з Ужгороду від „Просвіти", організації молоді, пластунів, академ. молоді й ін. Секретар святочних зборів проф. Андрейкович перечитав багато привітних писем і телеграм, між іншими від „Просвіти" в Ужгороді, від Наук. Т-ва імени Шевченка у Львові, від організ. „Український Інжинір", від Українського Університету, Політехніки і багатьох українських установ на Закарпатті і заграницею. Від усіх українських товариств в Ужгороді привитав пряшівчан В. Гренджа-Донський словами, що цей великий національний празник нехай буде початком співпраці Підкарпатської і Пряшівської Руси. Після того почалася святочна академія. Хустський пластовий хор під проводом Е. Шерегія відспівав чимало прекрасних пісень, особливо сензацію зробив молитвою „Отче наш".

Тогож самого дня під проводом балетмайстра Андрія Кістя відбувся вечір народніх танців з величезним успіхом. Саля показалась за тісна. З цікавости багато чехів та словаків прибуло також. Програма була знаменито уложена і пряшівська публика була очарована нашими прекрасними національними танцями. За кожним числом особливо молодь попадала в екстазу й танцюристам приходилось повторювати танці: Аркан, Гоцивітер, Катерина, Козачок і ін. верланки, які зробили у Пряшеві величезне вражіння. Ще кілька таких виступів і Пряшів здобудемо не зброєю, але силою своєї рідної культури, свого рідного мистецтва... Підчас танців відспівала декілька народніх пісень артистка п-і Омелян-Павленкова і п-і Кукурузова. На бандурі заграв теж декілька пісень і козацьких дум інж. В. Куриленко.

Вечір танців закінчився живим образом князя Корятовича. Вдячна публика просто не могла попращатись із танцюристами, в імені яких балетмайстер Андрій Кість подякував щиро за таке тепле привітання.

Загальні Збори філії „Просвіти" у Пряшеві.

В неділю, 19. 6. ц. р., відбулися святочні загальні збори філії „Просвіти" у Пряшеві, які показали, що щирі працівники можуть навіть і в такому краю, яким є Пряшівщина, вести культурну роботу, пробуджувати нарід зі сну і вести його до кращої будучности. Такими щирими, великими патріотами є 78-літній о. протоєрей Бігарій і відома письменниця Невицька. Вони не тільки весь свій час, але й великі матеріяльні жертви вкладають, щоби іскра не загасла, щоби народне діло велося...

Збори отворив о. протоєрей Бігарій. Звіт подав проф. Андрейкович. Зі звіту довідуємось, про гарні результати праці: отворилося протягом року 5 читалень в околиці, виділ філії мав 2 загальні збори, при отворенні і при відсвяткуванні уродин президента Масарика; відбув 15 засідань, дав 9 академій, між ними академію в уродини президента, академію на свято Т. Шевченка й академію памяти першої любинецької Народньої Ради. Заложено просвітянський хор і мандолінову орхестру, було 20 лекцій, заложено театральний кружок, який дав дотепер дві вистави: „Наталку Полтавку" і „Сватання на Гончарівці", при чому останню повторено в Сабінові. Недавно заложено також і теннісовий гурток. З реферату почули присутні про теропизування людей, які взялися до культурної праці, а також про те, що сам епископ Гойдич забороняє молоді брати участь на лекціях в українськім культ. товаристві. Люди огірчені, що колишній василіянин і такий самостійний працівник, як епископ Гойдич, унеможливлює культурну роботу на цій запущеній нашій землі. Матеріяльно філія стоїть досить зле; колиб не о. Бігарій, що місячно жертвує сотки кч. і І. Невицька, що теж приносить багато жертв, то т-во мусілоб замкнути двері. Реєстрованих членів у місті є 119, одначе значна часть не заплатила і тих 10 кч. річної членської вкладки. Нещодавно заснувала пряшівська „Просвіта" й бібліотеку і має дотепер 275 книжок, а саме 233 українських, а решта чеських і мадярських. Книжки студенти випозичали в 117 випадках, аж доки їм епископ не заборонив. Тепер книжки порох припадає, з ласки таки свого епископа.

Від централі — Т-ва „Просвіта" в Ужгороді — теплими словами привітав збори делегат з Ужгороду В. Гренджа-Донський, від пряшівського учительства п. Надужинський, від хустських пластунів і громадянства проф. А. Шерегій, від філії „Просвіти" в Мукачеві і від національного хору учит. Свереняк, від мукачівських пластунок і пластунів панна Лакатош, яка з радістю приняла до відома заложення хору і ще радила заложити й організацію пластунів.

На зборах появилося багато гостей із Словацької і Підкарп. Руси. Головно пластунів, що під проводом п. Шерегія відспівали потім на вечірці низку гарних народніх пісень та відіграли жарт на одну дію.

Дрібні вісти.

У Притику під Радомом упав на одній з вулиць у вечірніх годинах військовий літак. Апарат розбитий, летуни ранені.

В Москві появився розпорядок нар. комісаря, що знижує більше як на половину контингент молока і молочних перетворів, доставлюваних селянством у користь держави.

З Берліна повідомляють про нові бійки між ґрупами ворожих політичних таборів, комуністами і нац. соціялістами. В одній дільниці Берліна прийшло до бійки між нац. соціялістами і поліцією.

У Парижі відбулася перед Палатою Бурбонів (парляментом) демонстрація держ. функціонарів. Арештували 150 осіб, між ними й комуністичного посла Монтіав'са.

З Бомбаю прийшли вісти про нові бої між гіндусами і музулманами. Є 4 убитих і 75 ранених. В кількох місцях були спроби підпалів. Видано гострі зарядження.

Дві наші школи, що ждуть на учнів

Кружок „Рідної Школи" в Самборі утримував від 1921-2 р. жіночу учительську семинарію і 4-клясову жіночу школу вправ; обі з правом державних шкіл. Від 1932-3 на основі нового шкільного закону починається поступенна ліквідація семинарії, себто, що в році 1932-3 не буде вже першого курсу, лише II, III, IV. і V-ий. На місце першого курсу дозволила шкільна влада ввести з новим шкільним роком IV. ґімн. кл. гуманістичного типу, поки що дівочу, бо для коедукаційної треба перебудувати будинок. До вступного іспиту можуть зголошуватися учениці, які покінчили 7-клясу вселюдної семиклясової школи. З огляду, що вирішення щодо отворення IV. ґімн. кл. припізнилось, Дирекція продовжує додаткове зголошування, а іспит відбудеться при кінці серпня. Частина учениць зі самбірської школи зложила вже іспит у днях 30. VI. і 1. VII. ц. р: Згідно з новим законом можливий буде перехід до всякого типу ліцеїв лише через ґімназію, на що звертаємо увагу громадянства. „Кружок" старається теж дістати дозвіл на отворення 5-ої кл., яка відповідатиме дотеперішній I-ій ґімн., де науку вестимуть на підставі нових програм. Зголошення до 5-ої кл. приймає Дирекція підчас ферій устно або письменно. Коли зголоситься відповідна скількість учениць, тоді кляса буде отворена. Оплата за науку невисока.

Отворення своєї 5-ої, а відтак 6-ої кляси як підбудови ґімназії нового типу дуже важне, тому в інтересі самбірського повіту і суміжних є подбати, щоби були учні та і матеріяльне забезпечення школи. На всю округу від Турки по Перемишль, Львів і Дрогобич це одинока наша школа середнього типу

Маємо свою коедукаційну ґімназію „Рідної Школи" ім. Осипа Маковея в Яворові. Були добродії, які подбали за неї, збудували її, були вкінці люди, які занялися її управою. Та нема громадянства. Ця інституція може помістити пятикратно більше число вихованців, як їх має. Чомуж їх там нема? Тільки через нашу байдужість.

Час на закінчення старого і початку нового шкільного року звернути нам увагу на Яворів. Батьки! Шліть сюди свої діти! Напевно будете задоволені й вихованням і освітою для Ваших дітей! Напевно погодитеся і на оплату найнижчої ціни, яка тільки може бути. При ґімназії є дешева бурса із педагогічним наглядом.

—o—

Орґанізаційний рух в краю.

Нарада в Сороках, пов. Бучач.

Дня 11. червня відбулася довірочна нарада в Сороках. Взяли в ній участь громадяни з сіл Сороки, Лішинці, Зубрець і Живомір. Коли почалася нарада, явився на салі командант постерунку зі Зубреця та розпочав провірку запрошень, яка тривала цілу годину. Після того промовляв пос. О. Яворський. В часі промови кинув хтось каменем у вікно, а зараз по тім впав до салі командант постерунку з одним постерунковим та з криком „кто стшеліл в окно? Безпеченьство публічне загрожоне" — зажадав розвязання наради. Нічого не помогли представлювання пос. Яворського, що ніякої небезпеки нема. Командант обстоював при свому і нараду розвязано. Присутні відспівали національний гимн і з повагою розійшлися домів. Перед початтям наради бачили громадяни, як кількох підозрілих осадників крутилися коло читальняної домівки.

Нараду в Переволоці, пов. Бучач розвязано.

На день 12. червня ц. р. скликано довірочну нараду до Переволоки. На нараду явилися запрошені громадяни зі сіл: Переволока, Кійданів, Бобулинці, Білявинці, Осівці, Зелена, Курдибанівка, Петликівці Старі, Петликівці Нові і Олеша. Присутніх 243 осіб. По відкриттю наради пос. О. Яворським явився на салі командант постерунку з Білявинець Брик та зачав перевірювати запрошення. Провірка тревала цілу годину, а що кілька запрошень було писаних чорнилом, а кілька непідписаних запрошуючими, зажадав командант постерунку розвязання наради. Нічого не помогли представлювання пос. Яворського, що новий закон зовсім не вимагає запрошень. Командант постерунку заявив, що не знає нового закону та зажадав категорично розвязання наради. По розвязанні наради присутні відспівали національний гимн, а пос. Яворський заповів нову нараду на годину 4-ту пополудні. В год. 4-ій почали люди сходитися на нараду, тоді командант постерунку заявив, що в якому разі до наради не допустить і візвав зібраних, щоби розійшлися. Таке поступовання команданта викликало серед зібраних велике огірчення. Треба зазначити, що всі наради, мимо цього, що відбувалися як довірочні, зголосив пос. О. Яворський в старостві в Бучачі і староство приняло те зголошення до відома.

Відійшла і зачинила тихенько двері за собою.

І я не міг довго лишатись у Мацуя. Я почував невиразно, що перервав якусь інтимну стрічу. Але чи можна було сподіватися? Врешті розмова, яку вела пані Давре з бонзою, була певно найневиннішою у світі. Отже чому це збентеження? Я не міг цього збагнути.

З того часу у звичаї нашого дому ввійшло щось нове, як свіжо записана сторінка в альбом. Цим новим була дружба пані Давре з нашим бонзою. Може це не була приязнь у звичайнім цього слова розумінні, тільки якась делікатна прихильність, потреба виміни звичайних слів і безпретенсійних думок, може однозвучність темпераментів. Не було такої нагоди, при кожноденних стрічах на сходах або в салі, щоби вони не обмінялися кількома хоч словами. Балакали найчастіше про речі, що їх ми в Европі називаємо банальними: про дощ, щоденні заняття, про [illegible] забави або жінку сторожа. Якби не обовязки кожного з них, здається, могли були балакати так з собою цілий день. А найцікавіше, що ніхто їх приязни не замічав. Мені не довелося почути ні разу злобної уваги, двозначного дотепу. В очах японців було це щось звичайне і самозрозуміле, що не вимагало зайвих коментарів. Прислухаючись до їхніх розмов, я переконувався, що треба було до безпретенсійного життя пані Давре, щоби наблизитися до них, до їхніх думок і переживань.

(Продовження буде).

—o—

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

З наших живців.

Черче.

(З вражінь лікаря.)

Не для милих вражінь чи приємности, а таки з важкої конечности довелось мені поїхати до Черча. Недужаю на хронічне запалення сугубів і вже минулого року лікував свою недугу шість місяців у краківськім шпиталі, а потім у Піщанах. Та не зважаючи на всі зусилля клінічного і бальнеольогічного лікування, хоробовий стан не виявляв поправи.

По тритижневім моїм побуті і лікуванні у Черчу моя недуга виявляє помітну, не лише функціональну, але й тілесну поправу, так, що з висліду купелевого лікування я більше вдоволений з Черча ніж з Піщан, до яких я їхав з великими надіями. Без перебільшення — черчанська боровина рівновартісна з піщанським намулом, з тією тільки ріжницею, що там є терми, а тут треба її штучно гріти. Але питні води, якими почало славитись Черче, набирають щораз більшого розголосу. Вода „Черчанка ч. 8. на шлункові недуги. Черчанка ч. 9 на переміну матерії і джерело „Льоня", якому завдячує вже неодин хворий вилікування, навіть з тяжких ниркових недуг — це великі цінности живця, про які ще мало знають, на жаль, навіть самі наші лікарі.

Живець Черче має усі вигляди стати безконкуренційним у краю як місце, де лікується не лише т. зв. ревматичні недуги, ґіхти, ісхіяси, деякі жіночі, шлункові, ниркові недуги та переміни матерії. Ще одно немаловажне для ширших мас при нинішніх скрутних умовинах — це дешевість у Черчу, коли цілоденне удержання з мешканням, харчами і прислугою в першорядному пенсіоні в окремій кімнаті, коштує всього 4—4.50 зол. („Роксоляна"), у трохи подальшім, в „Ліберівці" 3 зол. Якраз стільки, скільки коштує повне удержання з купелями у Черчу, коштує теж одномісячний прожиток в якімнебудь нашім місті.

Про вастрої не буду згадувати. Найкраще про них знають ті, що бували вже у Черчу, але дійсно притягає до себе та безпосередність, щирість „як у себе дома" та своєрідність.

Живець Черче росте і зростає з кожним роком та кращає з кожним днем щодо зовнішнього вигляду. Затишне, миле — любе Черче, при чому невибагливе та культурне з усіми потрібними вимогами для хворого. Для здорових найдуться теж розваги. Пляжа, проходи, музика, танок, а перш за все товариство. Не диво, що між стиском гостей найдете приїзжих і з найдальших сторін — з чужини, а навіть наших земляків американців.

Д-р Іван Влодичин
б. лікар краківського шпиталю.

ОСТАННІ ВІСТИ

ПОДІЇ В ЛЬОЗАННІ.

Франція годиться на заплату 4 міліярдів марок.

ЛЬОЗАННА, 5. 7. ПАТ. Мекдональд далі конферує з провідниками французької і німецької делеґацій Еріо та фон Папеном. У вівторок вранці конферували півтора години французька і анґлійська делеґації. Еріо боронив рішення французької делеґації, яка обстоює становище пяти держав вірителів у справі сплати репарацій, себто годиться на заплачення 4 міліярдів марок репарацій. Мекдональд заявив, що буде налягати на німецьких міністрів, аби довести їх до зрозуміння теперішнього положення.

ЛЬОЗАННА, 5. 7. ПАТ. Опісля Мекдональд конферував цілу годину з фон Папеном та нім. міністрами закордонних справ і фінансів, зясовуючи їм зміст конференції з Еріо та його співробітниками.

Німеччина годиться заплатити 4 міліярди марок бонами.

ЛЬОЗАННА, 5. 7. ПАТ. Пополудні конферував далі Мекдональд з нім. делеґацією і фон Папеном та з Еріо, розмовляючи з ними окремо. Німецька делеґація погодилася, аби репарації заплатила Німеччина бонами та щоби про їх емісію подбала Рада Банку Міжнародніх Виплат у Базель, як це пропонували пять держав вірителів.

—o—

СПІЛЬНИЙ ФРОНТ СОЦІЯЛІСТІВ І КОМУНІСТІВ ПРОТИ ГІТЛЄРІВЦІВ.

БЕРЛІН, 5. 7. ПАТ. Німецька соціял-демократична партія започаткувала в понеділок 4. липня ц. р. великим вічем у Люстґартені спільно з Залізним Фронтом виборчу боротьбу. Пополудні перейшли вулицями Берліна з оркестрами і прапорами відділи Райхсбанеру, формації Залізного Фронту та професійні соціялістичні союзи і комуністичні боївки. До вічевиків виголосив палку промову соціял-демократичний посол Кінстлер, накликуючи робітників занехати братовбійчу боротьбу, аби могти боротися з диктатурою гітлерівців, які в останньому часі придбали біля 800.000 нових членів. Посол Дітман і посол Штампфер, начальний редактор „Форвертсу" запротестували проти терору і безкарности гітлерівських штурмових відділів, які допускаються над робітниками насильств, а одночасно уряд фон Папена закриває соціялістичні часописи, які боронять ладу і права. Перед домом Лібкнехта комуністи витали з вікон редакції „Роте Фане" окликами соціялістичних Райхсбанерів.

ЛЯЙПЦІҐ, 5. 7. ПАТ. В неділю демонструвало біля 30.000 Райхсбанерів, до яких промовляв провідник соціялдемократичної партії посол Брайтшайд. Він заявив, що соціялдемократи не вірять в побіду Гітлера та гостро критикував виступи гітлерівських боївок.

—o—

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА В ТАТАРОВІ.

СТАНИСЛАВІВ, 5. 7. ПАТ. В ночі з вівтірка на середу повстала велика пожежа, яка знищила фабрику і склади деревної вовни братів Китаїв у Татарові. Причина пожежі невідома.

—o—

НОВИНКИ

— **Замкнення „Східних Торгів".** У понеділок 4. п. м. закінчилися львівські „Східні Торги". Того дня виставці вже від 7. год. рано опорожнювали поодинокі виставові павільони.

— **Висвячення еп. Стойки.** Висвячення новоіменованого епископа Александра Стойки відбудеться в Ужгороді дня 12. липня 1932 (на свята Петра і Павла).

— **На рятунок „Рідної Школи"** зложили дальше в золотих: Фірма „Елегант" 100, д-р Володимир Бабій, зубний лікар у Львові 15; д-р Микола Пушкар, гімн. проф. у Ряшеві 5. — Хто слідуючий?

— **Святий йорчик** форсували в нас дотепер наші консерватисти-русофіли, одначе тепер приходить їм на поміч і сама держава зі своїми урядами і святий йорчик здобув великі успіхи, бо попався навіть за такі букви, які його перед тим і в русских не терпіли. Одначе на наших урядах він находиться на почеснім місці Не віритe? Прошу подивитися на таблицю берегівської стації, де побачите таке: Бэрэговъ. (Ужгородське „Українське Слово").

— **Бідна дітвора на свіжім воздусі.** Товариство Вакаційні Оселі під довголітнім проводом пані Ольги Бачинської рікрічно висилає міську дітвору на село. У понеділок 4-го виїхало на село понад 100 дівчаток із львівських українських шкіл; частина до Милованння, частина до Коршова під Коломиєю; третя черга хлопців не їде в серпні під управою дир. Похмурського. Це виключно діти найбідніших родичів, здебільша безробітних, які не всилі звернути навіть кошти дороги дитини. Всім відомо, що товариство утримується лише з добровільних датків українського громадянства. Всі, що розуміють вагу вакаційного відпочинку на свіжім воздусі для бідних дітей, що інколи за весь рік не бачать сонця, приміщені у тісних кімнатах, повинні скласти лепту їм на підмогу. Хоч би найдрібніші жертви приймає п. Паньківська, Львів, вул. Чарнецького 26.

— **Фальшиві 20-золотівки.** В останнім часі попали в обіг нові фальсифікати 20-золотівок; вони мають дату 20 червня 1931., роблені на іншім папері, ніж дійсні, а замість „водного знаку", що має портрет Казимира Вел. на маргінесі банкноту, є пляма з товщу. Портрет Емілії Плятер і медаліоні невиразний. Рисунки з прикрасами теж замазані. У слові „dwadzieścia", нема риски над буквою „ś". Нумерація чорна, тоді як на автентичних банкнотах темногранатова.

— **Капелюхова сензація.** Анґлія має своєрідну сензацію, можливу тільки в краіні, де традиція грае таку велику ролю. 15 літ не носили там ну-

---

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 7. ЛИПНЯ 1932.

О. ЛАГУТЕНКО.

Al fresco

(Докінчення.)

Нарешті, як ми бачили, фреска є найпрактичнішою — вогкість, сонце, мороз не роблять на фреску ніякого впливу. Це має велике значіння, особливо для тих будівель, що не опалюються — решта фарб, навіть темпера, що зроблена на клеєвій основі не може витримати вогкости; ще менш може її витримати олійне малярство. Олійна фарба робить на стіні шкорлупу; вода, що істнує в новій будівлі і що завжди приходить до стіни або із землі або через зовнішнє повітря, ця вода накопичується поміж стіною та тонким шаром олійної фарби, що зовні герметично закриває стіну і не дає можливості стіні, так мовити би, дихати. Воді треба мати вихід і от, згодом, фарба починає вздуватися пухирями, репатися і тонким лушпинням обсипатися зі стіни — образ навіть великої вартости гине і врятувати його майже нема сили, так дійсно без сліду щезли великі образи великих майстрів.

У малярстві з аль фреском діється навпаки: фарба не залишається лише на поверхні стіни, вона входить, проникає в саму стіну, не роблячи ніякої шкоринки. Мур має можливість дихати — вогкість виходить з нього свобідно і легко випарюється; наприклад дощ входить у стіну, не роблячи жадної шкоди фресці — це велика перевага перед іншими засобами, бо фрескою можна розмальовувати зовнішні стіни і то раз і на завжди.

Розцвіт, що мала фреска в часи відродження та барока був величезний: найліпші світові мистці залишили нам свої праці зроблені цим вічним способом і квадратові кільометри фрески сяють по палатах і церквах Італії та всієї Европи. Потім цей засіб почав занепадати, бо стіни почали оздоблювати дзеркалами та покривати тканиною, а слідом і обклеювати демократичним папером; цим пояснюється те, що шляхотне мистецтво фрески мало не щезло, бо не вважаючи на свою з першого погляду надзвичайну простоту та легкість, воно вимагає від артиста надзвичайної вправи та досконалої техніки, яку звичайно здобувають тільки роками невпинної праці.

Як це не дивно, війна знов відродила цей майже забутий спосіб і на півночі Франції і в її знищених околицях при відбудові церков, залізничих двірців і ратушів почали вживати щораз частіше фрески та спорідненого з нею сґрафітто.

Сґрафітто має той самий принцип, що і фреска — робота на вогкому вапні. До спеціяльно підготовленого вапна домішується фарба; в залежности від складности рисунка ріжно офарбоване вапно накладається в один, два, три шари, навіть і більше, на останній накладається вже рисунок і потім мистець спеціяльним інструментом знимає ті шари вапна, що йому не потрібні, відслонюючи ту або іншу фарбу; таким чином одержуємо декоративну оздобу у вигляді офарбованого на глибоко барельєфу.

Сґрафітто дозволяє на безліч декоративних комбінацій. Його можна вживати разом із мозаїкою, фрескою і навіть вводити до нього викладне золото або срібло.

Фреска і сґрафітто притягають до себе все більш і більш увагу сучасних малярів. У Парижі вже довший час істнує школа фрескового малярства. Ця школа підтримується державою і нині майже всі нові державні будинки у Франції розмальовують цим чудовим, шляхотним і вічним засобом.

Нам надзвичайно приємно відмітити, що і серед наших молодих мистців дехто знаменито володіє цією тяжкою, але дуже вдячною галуззю мистецтва.

Двом талановитим малярам Андрієнкові та Перебийносові належить не мало розписів церков, залізничих двірців, віль і помешкань зроблених у Парижі, його околицях та по цілій Франції.

Ми сподіваємось, що і на українських землях церкви знов покриються барвистими килимами фрескового малярства, яке врешті має у нас мало не тисячелітню традицію.

—o—

шини соломкового капелюха, аж нараз... минулого тижня преса принесла вістку, що валійський князь появився на провінції в Шросбургу у соломковім капелюсі. Фірми з модами та потентати „доброго тону“ заворушились. Хто міг виробити цей капелюх? Чи це був новий модель, чи може наслідник престола попросту добув якийсь старий примірник зі свого складу одежі? Таки вивідали. Капелюх зробила фірма Ольней у Лютоні. На другий день уранці весь запас капелюхів був там проданий. День пізніше прийшли замовлення з Льонодону, Менчестеру, Бірмінгему, Лідс, а ще трохи пізніше телеграфічно з Нової Зеляндії. Нині в Льондоні є уже сотні тисяч цих модних капелюхів. Вони барвисті, з ріжнокольорової соломи. Невідомо, чи за Англією піде Франція та інші краї. Ми воліємо моду з останніх літ — без капелюхів. Вона дешевша і має за собою старшу традицію, бо виводиться від Адама.

— **Пиво і радіо.** Одно із німецьких броварних підприємств ствердило від якогось часу сумне для себе явище, що люди пють щораз менше пива. Почало шукати за причинами і найшло. Усьому винно радіо. Давніше люди вечорами у хаті нудьгували і йшли на пиво. Тепер мають радіо і слухаючи його забувають, що бочки пива ждуть на них у ресторанах.

— **Досліди підбігунових країн.** Радянський уряд зацікавився останніми часами живіше як досі дослідами підбігунових країн. На місце одної радіової станції, що находиться на „землі Франца Йосифа“ (окупованої СРСР) стане тепер аж три дослідчі станції. Тепер перезимує там 28 дослідників, замість 9 дотеперішніх. Учені мають власний літак, з якого оглядатимуть підбігунову територію.

— **Різьбар Сергій Литвиненко** від 1. червня мешкає вул. Піскова 46, а робітню має на вул. Пісковій 11.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Спростування.

Нікого вже не було в редакції. Лишився тільки нижче підписаний, шукаючи настрою, чи якоїсь газети.

Стук-стук...

—Прошу!

В редакцію ввійшли дві панночки, молоденькі і несміли.

— Ми... до пана..: пана редактора — сказала відважніша.

— Нема вже. А в якій справі?

В „Ділі“ але було написано...

— Буває. Щож такого? Стаття, фейлетон?!

— Ні... Ми спростування..

— Прошу дуже.

Я попросив їх ближче і сів за бюрко.

— Щож це за помилка, що треба її аж спростувати?

Панночки, видно, освоїлися з бюрком, газетами і величезним столом, бо почали обидві нараз і дуже швидко:

— Бо то прошу „Діло“ подало, що барвінковий вінець на Зелені Свята несла шеста гімназіяльна, а то несли ми.

— А ви з пятої?

—Ні, ми зовсім не з гімназії. Ми з фахової доповнюючої.

— І ви, значить, хочете, щоби це спростувати?!

— Так.

— Прошу дуже. Я скажу редакторові. Може згодиться, хоч воно, правда, не дуже важне.

Дівчата зробили великі очі.

— Як не важне?! Адже всі будуть вірити, що вінець робила і несла шеста гімназіяльна, а то ми!

— Буду старатися. Щось мусимо порадити.

Дівчатка вийшли, вдоволені, що їх кривда буде направлена. Бодай частинно, бо в цілости вже тієї кривди направити не можна.

Розумію Вас, молоді дівчатка! Ваше огірчення на недобре „Діло“, що таку Вам кривду зробило. Але вірте йому — нехотячи. Бідне не хотячи. „Діло“ само не може знати всього, збирає інформації від людей, а люди — знаєте самі зі школи — часом дають неточні, а то й невірні відповіді. На жаль, не можна їм тоді записати „двійки“. Остається спростування.

І я на тому місці простую.

Хто збирає річники „Діла“, нехай поправить:

Замісць „шеста гімназіяльна“ прошу вписати „фахова доповняюча“.

Галактіон Чіпка.

П. С. П. Т. Старше Громадянство! Описаний випадок не повинен у ніякому разі стати прикладом для всіх похоронних, концертових, чи ювилейних промовців, щоби присилати спростування, коли їх назвище не буде видруковане. Нехай сховають заподіяну кривду до кишені, пригадавши собі великі кошти друку, а малий зиск. Коли хтось простує такі речі в 14 році життя — все в порядку, а в 40 чи 50 — все не в порядку.

Про студії у Німеччині.

Інформації для студентів.

Щорічно одержує „Спілка Студентів Українців у Німеччині“ запити від матуристів: Що найкраще студіювати в Німеччині, які вигляди зі студій, які кошти? і б. ін. І цього року наспіло теж уже кілька запитів за інформаціями, головно про студії у високих технічних школах. Німецький промисл, німецький технічний дух завжди ще притягає неодного нашого майбутнього техніка, що, бажаючи запізнатися грунтовно з проблемою техніки й технічного творення, мріє про студії в Німеччині, головно в Берліні.

Прояв це дуже додатній, коби він лише не кінчився на бажаннях! Та не треба теж забувати про специфічне трактування науки взагалі серед німців, яких послідовність та грунтовність перейшла вже навіть в анекдоти („про причинки до причинків над студіями...“). І тому Німеччина для наших „слявянських психік“ — це одна з тих країн, де наша молодь може дуже багато скористати для майбутнього нації, розвою її політично-суспільних наук, наук взагалі та індустрії. Вся наука й техніка модерної потуги на Сході — Японії виплекана в університетах і техніках Німеччини, від неї навчилися японці своєї солідности.

Тяжка економічна кріза, що обняла цілий світ, а рівночасно велика (в порівнанні з іншими країнами) дорожнеча в Німеччині спричинює те, що стан студіюючих українців у Німеччині постійно маліє. Тепер кожна держава старається свою молодь примістити у своїх краєвих високих школах, так, що чужинецького студенства за кордонами тепер все меншає. В Німеччині нараховано в минулому році 7.124 чужинних студентів. Та це ще не є причиною, щоби наші студенти не записувалися у високі школи Німеччини.

Характеристична організація високих шкіл у Німеччині дає кожному можливість опреділитися в своїх студіях по своєму бажанні та здібностях і поглиблювати їх у відповідному напрямку. В студіях панує правдива „лібертас академіка“. Студії залежать від особистости студента. Взагалі захід — це культ особистостей.

Численні, богаті бібліотеки (державні й високошкільні), безплатно доступні всім студентам, лябораторії, збірки, музеї улекшують і поглиблюють студії. Безплатні (навіть обовязкові) або за малі оплати спортові курси дають можливість фізичного виховання та уприємнюють час студій. Відвідини театрів, опер, концертів, які є в кожному високошкільному центрі, дають можливість запізнатися з театральним мистецтвом та музикою Німеччини. Життя корпорацій (ця типова прикмета німецького студенства) позволяє кожному швидко піднайти собі гурт товаришів і поле до попису в ріжних позастудійних заняттях. Рівнож і в інших групах німецького студенства можна запізнатися з богатьма проблемами, які цікавлять неодного українського студента: „верспорт“, „арбайтсдінст“...

•

В Німеччині є **23 університети:** Берлін, Бонн, Бреслява, Ерлянген (біля Нірнбергу), Франкфурт, Фрайбург, Гіссен, Геттінген, Грайфсвальд (біля Ругії), Галле, Гамбург, Гайдельберг, Єна, Кіль, Кельн, Кенігсберг, Ляйпціг, Марбург, Мінхен, Мінстер, Росток, Тібінген, Вірцбург. У кожному є чотири виділи: теольогія, фільос., медицина і право; при деяких істнують спеціяльні відділи економії, соціольогії, держ. наук та журналістики. **Політехніки** — їх є 10 — істнують в: Авхені, Берліні, Бравншвайгу, Бресляві, Дармштадті, Дрездені, Ганновері, Карльсруге, Мінхені і Штутгарті; кожна має всі виділи, а в деяких є ще виділ корабельний; летунський лише в двох: Берлін, Дармштадт. **Гірничих академій** є дві: Клявсталь (у Гарці) і Фрайберг (Саксонія) та **гірничі відділи** при техніках в Берліні, Бресляві, Авхені. **Торговельні академії** в Берліні, Кенігсбергу, Ляйпцігу, Маннгаймі і Нірнбергу. **Лісові** — в Еберсвальде (під Берліном), Ганн. Мінден та у Тарандті (Саксонія). **Агрономічні** — в Берліні, Бонні, Гогенгаймі (біля Штутгарту) і Вайгенстефані (біля Мінхена). Про мистецтво, театр, музику, спорт буде пізніше мова.

Завелоб нас за далеко докладно обговорювати всі фахи (їх добрі й лихі сторінки) та життя в поодиноких високошкільних центрах. Кожний фах, як теж кожне місто має ріжні примани, кожному своєрідні. (Та про це все може „Спілка“ кожному дати зокрема точні інформації).

Для українських студентів входять отсі фахи в рахубу:

Медицина: студії трівають 11 семестрів. Перші пять семестрів (т. зв. передклінічні) служать до теоретичної підготовки, яка кінчиться першим іспитом „фізікум“. Дальші 6 семестрів (клінічні) служать до практичної праці для медичного ригорозу та докторської промоції. Оплати в перших семестрах 250 аж до 300 марок.

Дентистика: студії тревають 8 семестрів. По 3. сем. перший державний іспит, по 5 дальших промоція на д-ра мед. дент. Оплати вищі, як на медицині, наслідком видатків на практичну підготовку.

Ветеринарія: студії тревають 8 сем. Після 3. і 4. семестру іспити, після 4 дальших промоція на доктора мед. вет. Можна студіювати крім вет. академій теж в університетах у Гіссені, Ляйпцігу, Мінхені. Оплати 200—250 марок на семестер.

Окремого виділу фармацевтичного в Німеччині нема. Студіюють її після практики в аптиці на відділі хемічному та деякі предмети при медицині. На фармацевтику не радимо в Німеччину виїздити.

При **фільософічному** виділі істнують отсі відділи: точної фільософії, психольогії, соціольогії, педагогіки, держ. наук, історії, журналістики, фільольогії, літератури, історії мистецтв, музик, театрознавства, природи і математики. По 6—8. сем. промоція на доктора філ. Оплати 160—200 марок на сем.

Економія і державні науки: студії тревають 8 сем. Після 6. сем. робиться диплом для економістів, після слідуючих двох промоцію на доктора рер. пол. У деяких університетах можна після 6. сем. складати промоцію на д-ра філ. Оплати 160—200 марок на сем.

По деяких університетах істнують побіч виділу державних наук окремий виділ **соціольогії.** Умовини, як вище. У більшости університетів оба останні виділи злучені як відділи при фільософічному виділі.

Торговельні науки: студії тревають 6—8 сем. Після 6. сем. складається іспит на дипл. купця, після двох дальших промується на д-ра рер. ек. або д-ра рер. пол. Крім торг. академій можна ті студії перевести в деяких університетах. Оплати 180—220 марок на сем.

Агрономія: студії тревають 8 сем., які кінчаться промоцією на д-ра філ. (по природознавству) або д-ра агр., яку дають у всіх агр. академіях та в деяких університтеах. Після 3. сем. перший іспит, після 4. сем. для практичних агрономів, після 6. сем. іспит на дипл. агр., після двох дальших сем. промоція. Оплати 200 марок

Лісівництво: студії 8. сем., кінчаться промоцією на д-ра форест. або д-ра філ. при деяких університетах. Оплати 200—250 марок.

Мистецтво й театр: це відділи при філ. виділі в університетах: Берлін, Франкфурт, Кіль, Кельн, Мінхен. Мистецькі академії істнують у таких містах: Берлін, Бреслява, Дрезден, Діссельдорф, Гамбург, Карльсруге, Кассель, Кенігсберг, Ляйпціг, Мінхен і Штутгарт. Для вишколу театральних артистів і танцюристів, як рівнож для фільми є багато державних і приватних академій.

Музика: музикознавство можна студіювати при філ. виділі в університетах. Консерваторії (державні музичні високі школи) істнують у: Берліні, Карльсруге, Кельні, Ляйпцігу, Мінхені, Зодергавзені, Штутгарті, Ваймарі і Вірцбургу. Крім цього істнує багато музичних курсів для чужинців.

Спорт. Вишкіл на спортових інструкторів відбувається в Академії фізичного виховання в Берліні. (Докладні інфромації може „Спілка“ переслати кожному зокрема).

Політика й журналістика: Німецька висока школа для політики в Берліні служить до вишколу політика-фахівця та політика-вченого. Студії тревають 7 семестрів. Студіювати поручають звичайно тим, що вислухали вже кілька семестрів економії, державних наук, права або історії. Оплати дуже малі. Те саме відноситься до студій журналістики в журналістичному інституті. Наперед треба вислухати деякі предмети в університті з ріжних ділянок, щоби відтак успішно продовжати студії на журналістиці. Час студій необмежений.

Технічні студії: час студій 8 сем. і рік практики у фабриці. Пів року практики потрібно до першого іспиту по 4. сем. (радимо практикувати перед зачаттям студій), другого до дипльому. По дипльомі можна приготовлятися до промоції на д-ра інж. При німецьких техніках істнують такі виділи: 1) загальний: а) математика, б) фізика, в) начеркова, г) економія й організація підприємств; 2) архітектура; 3) будівельний (мости); 4) інжинірії; 5) електротехнічний: а) радіотелеграфний, б) електро-машиновий; 6) машиновий: а) машинобудівельний, б) кораблебудівельний, в) кораблемашиновий, г) летунський; 7) гірничо-металюргічний; 8) хемічний. Оплати 180—240 марок на сем. У вищих сем. менше.

Накінець кілька порад для абсольвенток середніх шкіл. Усі вище наведені фахи доступні для всіх, тому теж українські абсольвентки повинні з цього скористати. Деякі фахи аж просяться для наших абсольвенток як: журналістика, державні науки, соціольогія, історія мистецтва й музики, театрознавство і фізичне виховання. Крім цього істнує в Берліні спеціяльна академія для соціяльно-педагогічної, жіночої праці, академія домашнього господарства. Студії ці тревають один або більше років. Кожній зацікавленій у тій справі абсольвентці „Спілка" постарається про докладні інформації.

Про удержання в Німеччині годі дати цілком точні дані. Це залежить від особистих претенсій. Кошти у великих містах далеко більші, як у менших, головно через далеке получення та ріжні розривки, як: театри, концерти, опери, спортові імпрези. Кошти хитаються між 80—120 марок місячно. В Берліні можна одержати евентуально ще дешеве помешкання в Студ. Домі (10 марок у місяць). Та місць у ньому обмаль та й до того ходять слухи, що його мають ліквідувати.

Подання в справі приняття треба вносити до ректоратів високих шкіл найдалі до 15. вересня. Найкраще переслати до „Спілки" до 10. вересня, на місці вже буде можна справу полагодити. До прохання залучити: опис життя, свідоцтво зрілости в оригіналі і в німецькому перекладі, посвідку про удержання від батьків, свідоцтво хрещення й евентуально посвідку про достаточне знання німецької мови, оскільки її хто має.

Абсольвентів з польською матурою приймають у Німеччині на т. зв. малу іматрикуляцію (надзвичайний слухач). По зложенні іспиту з нім. мови та відповідних заходах можна стати звичайним студентом.

До подання залучувати по дві міжнародні марки (одна для відповіди високої школи, друга для відповіди „Спілки"), як теж вартість 5 (пять) нім. марок на провірення свідоцтва зрілости в ректораті. Докладні інформації про всі кошти студій появляться небавом в українській пресі.

Отже їдьте в осені на студії в Німеччину!

Адреса „Спілки Студентів-Українців у Німеччині": Verein Ukrainischer Studenten in Deutschland e. V. Berlin—Chbg. Schliessfach 92.

Володар Скобослав.

Вакаційна оселя для молоді в Старяві.

Філія Українського Т-ва охорони дітей і опіки над молодю в Перемишлі отвирає вакаційну оселю в цім році лише для мужеської молоді середніх шкіл від дня 1.—28. серпня. Оселя має приміщення у власному будинку в Старяві біля Хирова (залізн. стація в місці). Загальна опіка спочиває в руках досвідного педагога. Здоровий харч, незвичайно гарне положення в підгірській околиці. Програма занять молоді доцільно зложена: прогульки, сонячні і водні купелі, руханка, гри й забави. Оплата за побут лише 50 зол. Зголошуватись до 20. 7. на адресу: І. Білинський, Перемишль, Українська Щадниця. Зі зголошенням присилати половину оплати, себто 25 зол., другу рату в день приїзду до оселі. При письменних запитах долучити почтову марку на відповідь і проспекти. Учасник вакаційної оселі у Старяві коло Хирова має мати такий особистий виряд: 1) шкільну леґітимацію, 2) лікарську посвідку здоровля і дозвіл батьків, 3) сінник, 4) простирало, 5) коц, 6) подушку, 7) два рушники, 8) мило, 9) ґдувку, 10) ложку, ніж, вилки, 11) півлітр. бляшане горнятко.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

ЗАЛЕГЛА ПРЕНУМЕРАТА ПО СТАРІЙ ЦІНІ ЦЕ Є ЗОЛ. 5.— МІСЯЧНО.

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Дописи.

РОГАТИН. **(Рідношкільна прогулька до Галича).** В днях 12. і 13. червня 1932. відбула молодь вселюдної школи „Рідної Школи" з Рогатина під проводом учительського Збору наукову прогульку до Галича й околиці з метою оглянення історичних памяток із княжої доби та городничо-садівничого заведення п. Антона Терпиляка в селі Залукві коло Галича. Прогулька відбулася на 20 підводах, які дали заможніші родичі шкільних дітей. В неділю 12. червня оглядали прогульковці Галич, ходили понад Дністром, а вечором уладили рідношкільний концерт у сусідньому селі Залукві, бо в Галичі відмовлено салі. Богата програма концерту була зразково виконана, викликала бурю оплесків і зєднала симпатії для рідношкільної дітвори, яку селяни щиро гостили. В понеділок оглядали діти городничо-садівниче заведення п. Терпиляка в Залукві, а відтак виїхали до сусіднього села Крилоса, на території якого лежав княжий город Галич. Там оглядали оборонні вали, стару камяну церкву і місця, де стояли княжі тереми. Велика дяка належиться Вп. п. Терпилякам, які незвичайно щиро гостили в своїм домі біля півтора сотні прогульковців. Додати треба, що городничо-садівниче заведення п. Терпиляка, ведене на ширшу скалю під проводом фахових сил, заслугує на увагу ширшого громадянства. Попри величезний яринний город (одна лише шпарагарня займає 17 моргів простору) на перше місце вибивається шкілка овочевих дерев, простором 25 моргів землі. Мило глянути на культуру десяток тисяч різного роду щеп, уміло плеканих і дібраних до нашого підсоння та складу землі. Побіч садівничої культури веде тепер п. Терпиляк у широких розмірах насінну господарку яринних і господарських ростин, щоби достачити нашому населенню добірне й солідне насіння. Можна сміло сказати, що п. А. Терпиляк — це будучий український Мавтнер і його заведенням повинні заінтересуватися якнайширші круги нашого громадянства. Дводенна прогулька в Галичі, Залукві й околиці дала учасникам дуже багато користей і полишила у них якнайкращі враження. — **Микола Водонос, упр. школи.**

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Василь Сімович: ПРАВОПИСНІ СИСТЕМИ М. ДРАГОМАНОВА (латиниця, драгоманівка). Прага, 1932. Відбитка з „Драгоманівського Збірника", Укр. Висок. Педагог. Інституту ім. М. Драгоманова. Ст. 87.

Михайло Рудницький: МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ. Львів 1932. Накл. Вид-ої Спілки „Діло", ст. 244. Зміст: Наш рівень дискусії. Вплив суспільних ідей. Ріжні духові потреби. Клопоти з ідеалами. Наші літературні знемини. Між наукою й індивідуальністю. Теорія Тена. Маркс і література. Прагматичний критерій. Бергсонівська інтуїція. Ідея „праці" Бжозовського. Між словом і ділом. Естетика Крочого. Між ідеєю і формою. Невисказ. Кіно — нове мистецтво. Примхи поезії. Геній і талант. Стружки.

Інж. Е. Храпливий: ЗА ХЛІБОРОБСЬКУ СПРАВУ. Про те, як основувати кружки та філії „Сільського Господаря" та як в них працювати. Львів, 1932. Накл. Краєвого Господарського Т-ва. ст. 245.

о. Д-р Ярослав Левицький: ТЕОРІЯ ЦЕРКОВНОЇ ВИМОВИ (Гомілетика). Львів, 1932. ст. 137. Праці гр.-кат. Богословської Академії у Львові.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 5.VII. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 2·20 зол., и літру молока 19—20 сот., літру сметани 0·90 зол., копу яєць 3·60—3·70 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Театр Новин.

Середа, 6. липня, год. 8.15 веч. **100% контра Банди.** Ревія театрику „Мініон".

Четвер, 7. липня, год. 8.15 веч.: **100% контра Банди.**

Кіна.

АПОЛЬО: „Вогнище" (з Джоном Больсом).

КАСІНО: „Королева підземелля" (Дж. Ґревфорд).

КОПЕРНИК: „Капітан Гвелен" (Ґейрі Купер), „Макабіяда" та „Джозефіна Бейкер із своєю трупою".

ЛЕВ: „Князь Дракуля".

МАРУСЕНЬКА: „Капітан Гвелен" (Ґейрі Купер), „Макабіяда" та „Джозефіна Бейкер з своєю трупою".

МІРАЖ: „Хатина дядька Томи".

ОАЗА: „Як надійде північ".

ПАН: „На заході без змін".

ПАЛЯС: „На дворі короля Артура".

ПАСАЖ: „Сталева долоня" та додатки.

ПРОМІНЬ: „Жінка в багряниці".

СОНЦЕ: Гарі Піль і Чаплін.

СТИЛЕВЕ: „Трьох з бензинової стації".

УТІХА: „Панамські пірати" (обі серії).

ХИМЕРА: „Чар танга" та звуковий додаток.

Закордонне радіо.

Четвер, 7. липня 1932.

Гільверзум (296,1) 19.55 Симфонічний концерт, **Міляно** (331,4) 17.00 Легка музика, 19.30 Грам. плити, 20.30 Поліюо, оп. **Штрасбурґ** (345,2) 18.30 Концерт радіоорхестри, **Штутґарт** (360,6) 13.00, 16.00, 17.00 концерт, **Гельсінґфорс** (366,1) 18.15, 20.15 Концерт радіорхестри, **Букарешт** (394,2) 20.20 Симф. концерт, **Рим** (441,2) 12.45, 17.45 Легка музика, **Прага** (488,6) 19.00, 21.30 Концерт, **Відень** (517,2) 15.20 Камеральний концерт, 19.30 Радіофейлєтон, 20.00 Популярний концерт, **Мінхен** (532,9) 20.10 Концерт, **Будапешт** (550,5) 20.25 Оперова музика, **Кеніґсвустергавзен** (1634,9) 14.00, 16.30 Концерт, 19.35 Народна ненависть, відч., **Харків** (937,5) 16.00 20.00 Концерт, 18.00 Пів години гумору, **Осльо** (1083) 14.00 Концерт, 19.30 Скрип. речіталь.

Пятниця, 8 липня 1932.

Ляйпціґ (259,3) 16.30 Концерт, **Гільверзум** (296,1) 19.55 Симф. концерт, **Бресляв** (325) 11.30 Попул. концерт, **Міляно** (331,4) 17.00 Легка музика, 20.45 Симф. концерт, **Штрасбурґ** (345,2) 11.30 Ґрам. плити, 20.30 Камер. музика, **Білґород** (430,4) 19.50 Скрипк. речіталь, 20.30 Концерт, **Рим** (441,2) 22.15 Концерт, **Прага** (488,6) 14.30 Джезбенд. музика, 21.00 Серенада, **Відень** (517,2) 16.30 Легкий концерт, 21.30 Камер. музика, **Мінхен** (532,9) 16.05 Концерт солістів, **Харків** (937,5) 15.00 Попул. музика, 16.00, 20.00 Концерт, **Ленінград** (1000) 14.00 Концерт для дітей, **Кеніґсвустергавзен** (1634,9) 14.00 Трансм. з Берліна, 16.30 Концерт, **Париж** (1724,1) 12.30 Концерт, 19.00 Ґрам. плити.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 7. липня 1932.

9.45 Богослуження з Волоської церкви, 11.58 Час, 12.10 Прес. комунікат, 12.20, 12.45, 15.10 Ґрам. плити, 12.40 Метеор. комунікат, 15.00 Господ. комунікат, 15.35 Ґрам. плити і Сільва рерум, 16.45 Серед книжок, 17.00 Концерт солістів, 18.00 Відчит, 18.20 Танкова музика, 19.15 Всячина, 19.35, 20.00 Трансм. з Варшави, 22.05, 22.50 Танк. музика, 22.40 Спорт.

Пятниця, 8. липня 1932.

11.58 Час, 12.10 Прес. комунікат, 12.20, 12.45, 15.20, 22.05 Ґрам. плити, 12.40 Метеор. комунікат, 14.00 Госп. комунікат, 16.40, 20.00 Трансмісії з Варшави, 18.20 Легка музика, 19.15 Всячина, 19.30 Спорт. комунікат, 19.35 Прес. комунікат, 23.00 Поштова скринька.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Подяка. Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові та Управа Природничого Музею складають оцим Вп. Інж. Василеві Рижевському щиру подяку за його щедрий дар двох ґабльот для мінеральноґічного відділу Музею.

Наддніпрянський Український Театр — дир. П. Карабіневич.

Тісна: 10. 7. Хата за селом; 11. 7. Маруся Богуславка; 12. 7. Вій.

Воля Міхова: 13. 7. Маруся Богуславка; 14. 7. Вій; 15. 7. Запорожець за Дунаєм.

Ясиська: 16. 7. Барон Циганів; 17. 7. Ґейша; 18. 7. Чесна Сузанна.

Риманів: 19. 7. Барон Циганів; 20. 7. Чесна Сузанна; 21. 7. Ґейша.

Імпрези в Черчі. Подаємо до відома прогульковців, що в дансінґово-реставраційній салі „Палатка" в Черчі відбуваються постійно концерти орхестри зложеної з елевів Муз. Інст. Лисенка у Львові під орудою П. Козулькевича, а в кожний четвер, суботу й неділю дансінґи при звуках темпераментного черчанського джезбенду. Всіх тих, що зголошуються з окремими імпрезами — концертами, виставами і т. д. просимо порозуміватися в справі салі найменше тиждень наперед. Управа „Палатки": **Т. Витвицький. М. Кулинич.** 24 1—1

За згодою Кураторії буде утворена в дівочій гуманістичній гімназії Р. Ш. у Львові, Театинська 10 з новим шкільним роком 1932-33 **трета (III) гімн. кляса.** Вступні іспити відбудуться перед феріями в днях 14. і 15. липня, а по феріях дня 1. вересня в год. 10. перед пол. Зголошення до іспиту приймає Управа гімназії до 11. липня ц. р. від 10—11. год. передполуднем. 14 2—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.